Poštnina plačana v gotovini

Leto XIX.

TRGOVSKI LIST

Številka 113.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tožbe se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-82.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, četrtek 8. oktobra 1936

Cena posamezni številki Din 1·50

Konec avtarkije

Dogodki, ki so sledili devalvaciji franka, so zopet dokazali, da je iniciativa glede bodočega razvoja svetovne trgovine trdno v rokah velikih denarnih velesil in da se morajo druge sile tej volji prilagoditi, če bi hotele ali ne. Tako smo v začetku čitali vse polno izjav, da druge države ne bodo sledile primeru Francije, Švice in Nizozemske, v kratkem pa so morale slediti tudi druge države in nobenega dvoma ni, da jim bodo sledile še nove. — Velikanski kapitalni sili, ki je nagromadena v Parizu, Loudonu in Washingtonu, se pač ni mogoče upirati.

Kakor pa vsi dogodki kažejo, ni bila devalvacija zlatih valut glavni cilj, temveč samo sredstvo, da se po njej pride do bolj liberalnih metod v svetovni trgovini. To je bilo že jasno poudarjeno v skupni izjavi Anglije, Francije in Amerike, ki je bila podlaga francoske devalvacije. Še bolj jasno pa je poudarila to novo načelo francoska vlada s svojimi ukrepi, ko je odpravila celo vrsto kontingentov, znižala carine ter pripravlja še celo vrsto novih ukrepov, ki naj požive na razvalinah avtarkije svetovno gospodarstvo. Tako bodo vsi klirinški obračuni likvidirani, odpravljene bodo devizne omejitve v zunanji trgovini, skušal se bo doseči splošni sporazum glede valutne ureditve in valutne stabilizacije, skušale se bodo skleniti nove trgovinske pogodbe na bolj liberalni podlagi in končno bo Francija predlagala tudi razdelitev surovin.

Tem francoskim ukrepom za uvedbo bolj liberalnih metod se je deloma pridružila tudi že **Italija** ter znatno znižala carino na živila in nekatere surovine. Tudi svoj kontingentni sistem je že zrahljala. Tudi **Švica** je že sledila primeru Francije in znatno znižala carino na sladkor. Nobenega dvoma pa ni, da bodo temu primeru morale slediti tudi druge države in da so časi stroge avtarkije za nami.

Jugoslovani nimamo razloga, da bi za avtarkijo v svetovnem gospodarstvu žalovali, saj je bila nam le v škodo, ker je od nje trpel naš izvoz agrarnih proizvodov in surovin. Toda na drugi strani je imela avtarkija za nas tudi dobre posledice in brez nje nikdar ne bi doživeli tega industrijskega napredka, ki smo ga dejansko doživeli.

Po volji in po diktatu velesil je tako nastala v zunanji trgovini in na mednarodnem denarnem trgu nova situacija, kateri se moramo hočeš nočeš prilagoditi. Sanje, da bi si mogle male sile v tem pogledu ohraniti vsaj nekaj iniciative, so se izkazale zopet le kot sanje. Toda vrednost je te sanje popolnoma ubila.

Nevarnost je celo, da se bodo morale male države prilagoditi novi situaciji tako, kakor bodo želele velesile in da ne bodo v novi situaciji mogle dovolj uspešno braniti niti svojih najvitalnejših interesov. Iniciativo, ki so jo velesile zagrabile, pač ne bodo tako kmalu izpustile, in male sile bodo kar naprej v tem težavnem položaju, da bodo vedno znova postavljene pred izvršena dejstva, ko dostikrat znosna prilagoditev ne bo niti več mogoča.

Edino v enem primeru bi mogle male sile zadostno varovati svoje interese, če bi bilo njih gospodarstvo do zadnjih posledic organizirano, če bi se mogla s to organiziranostjo ustvariti vsaj delna protiutež proti diktatu velesil. Kajti dobro organizirano gospodarstvo najde vedno pota in načine, da tudi iz najtežjega položaja najde izhod in da prenese tudi težke izgube.

Naše gospodarstvo žal takšne organiziranosti ne pozna in zato je tudi situacija, ki je nastala po devalvaciji franka za nas tako težka, ker nihče ne ve, kako se bo situacija razvijala v bodoče. Skoraj je pri nas tako, kakor na Bolgarskem, ko ni mogel trgovinski minister dati bolgarskim izvoznikom nobenega drugega nasveta, kakor da si pomagajo, kakor vedo in znajo.

Ob raznih prilikah smo mi že poudarjali nujno potrebo, da se naše gospodarstvo organizira, seveda tako, da bodo zbrane vse sile našega gospodarstva iz vseh pokrajin. Predvsem iz tega razloga smo tudi zahtevali ustanovitev gospodarskega sveta, ki naj bi ustvaril okvirni program naše državne gospodarske politike. Zato smo predlagali ustanovitev tudi pokrajinskih gospodarskih svetov ali gospodarskih central, ki bi mogle v preje omenjenem okviru dvigniti gospodarstvo pokrajin na maksimum dosegljivega razvoja. Zato smo zahtevali tudi svobodo kritike, da bi mogli objektivno dognati, kaj nam je najbolj potrebno in kje nas čevelj najbolj žuli.

Nikakor nam ni v zadoščenje, če moramo konstatirati, da so bile vse naše zahteve zaman in da je danes naše gospodarstvo tako neorganizirano, kakor je bilo. Po pravici se namreč moramo bati, da bomo sedaj, ko se bliža konec avtarkije, še težje izvedli organizacijo svojega gospodarstva, a baš sedaj bi jo najbolj nujno potrebovali. V prav veliki nevarnosti smo, da bo naše itak ne posebno veliko prizadevanje po dosegi gospodarske osamosvojitve nazadovalo, ker brez organiziranega gospodarstva ne bomo mogli vzdržati pritiska, ki bo prišel, ko se v svetovnem gospodarstvu uveljavi zopet gospodarski liberalizem.

Slava spominu kralja Aleksandra!

V globoki žalosti se spominja jugoslovanski narod onega strašnega dne, ko je padel od strelov najetih morilcev njegov voditelj in zedinitelj — nepozabni kralj Aleksander.

Padel je, ker je dvignil moč in ugled Jugoslavije, padel je, ker je hotel še bolj utrditi moč jugoslovanskega naroda, da bi bil v vsakem pogledu neodvisen od tuje volje.

Njegova smrt naj bi ta cilj preprečila. A ta namen se ni posrečil, ker jugoslovanski narod je ostal zvest idealom svojega vodnika in jim bo ostal zvest za vedno.

In na dan 9. oktobra, dneva jugoslovanske tragedije ponavlja jugoslovanski narod svojo prisego zvestobe do njega, ki je padel ta dan za veličino Jugoslavije.

Večna slava spominu kralja Aleksandra!

Devalvacija valut in dinar

Pomembni znaki na beograjski borzi — Nova situacija zaradi devalvacije lire in Kč.

Ko je prišla vest o devalvaciji francoskega franka, je naša javnost to devalvacijo skoraj pozdravila s simpatijami in pod prvim vtisom te vesti so nekateri listi celo zapisali, da se bodo zaradi razvrednotenja francoskega franka naši dolgovi Franciji znižali za približno 2,5 milijarde din. To optimistično mnenje pa se je kaj hitro izkazalo kot čisto napačno, ker je večina naših dolgov Franciji vezana na zlato klavzulo ter bi se mogla le polovica manjšega dela naših dolgov Franciji znižati.

Čeprav je bil torej ta silen optimizem pretiran, vendar pa tudi ni bilo nobenega razloga za pesimizem in izjave, ki so jih takrat podali ministrski predsednik dr. Stojadinović, guverner Narodne banke dr. Radosavljević in finančni minister Letica, so bile v skladu s takratnimi razmerami.

Narodna banka je imela toliko deviz, da ni moglo biti nobene nevarnosti za naš dinar. Naš izvoz v Švico, Francijo in Nizozemsko, ki so devalvirale svoje valute, je bil tako majhen, saj je znašal l. 1935. samo 5·4% vsega našega izvoza, da niti naš izvoz ni bil ogrožen. Zato ni bila naša javnost zaradi devalvacije zlatih valut niti najmanj vznemirjena in preje omenjene izjave so bile sprejete od vse naše javnosti ugodno.

Čisto nova situacija pa je nastala, ko sta **sklenili tudi Češkoslovaška in Italija, da devalvirata svoji valuti.** S tem je prišlo ravrednotenje valut v neposredni stik z našo državo in kar je zlasti važno, naš izvoz je bil sedaj v čisto novem položaju. Kajti odstotek našega izvoza, ki je šel sedaj v države z razvrednoteno valuto, je dosegel že eno tretjino vsega našega izvoza. Poleg tega pa moramo računati s tem, da sedaj tudi Avstrija in Madjarska, kljub vsem izjavam svojih vodilnih finančnikov in državnikov ne bosta mogle ohraniti svojih valut na dosedanji višini. Dunajska borza je to tudi odkrito povedala, ko so vsi tečaji tujih vrednostnih papirjev napredovali, šiling pa v odnosu do drugih valut pokazal slabotno tendenco.

Ta nova situacija se je jasno pokazala tudi na **beograjski borzi** in v »Politiki« se poroča o tem naslednje:

»Po devalvaciji italijanske lire so začeli uvozniki, ki so navadno finančno močnejši od izvoznikov, hitro pokrivati svoje potrebe. In včeraj (v torek, dne 6. t. m.) je začela tudi Narodna banka naenkrat **prodajati angleške funte po 250 din.** Tečaj 250 din za funt je veljal pri nas polne tri mesece, v marcu do maja, in vzdrževan je bil z intervencijo Narodne banke. Pozneje se je ta intervencija nehala in tečaj funta je zelo oslabel. Sedaj zopet naš emisijski zavod intervenira v nasprotnem smislu ter daje naomejeno funte po 250 dinarjev. Včeraj je bilo v Beogradu prodanih 50.000 funtov po tem tečaju. Svoje dni se je govorilo, da je bil ta tečaj določen zaradi lažjega obračunavanja, da je namreč 4000 funtov = 1 milijon din. Danes pa se misli, da Narodna banka s tem tečajem **pomembno nakazuje tečaj dinarja.** Borzijanci so že preje poudarjali, da **smo že davno v »bloku funta šterlinga« ter s tem tudi pojasnjujejo najnovejšo intervencijo Narodne banke.**

Na podlagi 250 din za 1 funt bi bila **italijanska lira** sedaj vredna okoli 2·69 din, dočim je pred devalvacijo bila po 3·18 do 3·20 din. **Devalvacija lire znaša torej 26·30%. Ameriški dolar** bi moral po tem tečaju funta veljati 50·57 din, **češkoslovaška krona** 153·50 din, kar pomeni padec za 27·50 poena, **francoski frank** pa 2·40, kar pomeni skok za 12 poenov. Promet **v Berlinu** je bil včeraj zelo živahen in marka je dosegla zopet tečaj 13·95 do 14·12 din.

A tudi **vrednostni papirji** so bili na beograjski borzi **čvrsti.** Delnice Narodne banke so narasle za 200 din na 6800, Priv, agrarne banke (ki so padle že na 170 din) so bile po 200 din.«

Teh pomembnih znakov, ki jih je podala beograjska borza, pač ni prezreti.

Kakor pa vse kaže, bo imela devalvacija valut tudi ugodne posledice za nas. Vse države, ki so razvrednotile svoje valute, so začele odpravljati prohibitivne carine zlasti na živila in surovine, da preprečijo dvig cen na domačem trgu ter s tem draginjo. **Za nekatere predmete se carina sploh ne bo pobirala,** za druge je znatno zmanjšana in tudi do 70%. Poleg tega padajo **uvozni kontingenti,** da že pišejo listi **o koncu agrarne avtarkije.** Vse sedanje devalvacije pomenijo zato v Evropi **začetek konca agrarnega protekcionizma,** ki je bil eden glavnih sopovzročiteljev sedanje gospodarske stiske. Ker mi izvažamo v prvi vrsti agrarne proizvode in surovine, bi bil za nas konec agrarnega protekcionizma le v korist.

Ne bo pa seveda devalvacija tujih valut za nas tudi brez težav. **Naše terjatve proti Italiji** se glase na lire ter bi zaradi devalvacije mogli izgubiti nad 60 milijonov dinarjev. Ker je Narodna banka večino italijanskih terjatev odkupila, bi tudi njo ta izguba predvsem zadela. Na drugi strani pa imamo mi znatne blagovne dolgove **do Češkoslovaške.** Ta naš dolg v višini 200 milijonov din se bo sicer nekoliko zmanjšal, zato pa bo plasman našega blaga v Češkoslovaški težji. Posebno težavno je tudi vprašanje plačil za blago, ki so ga poslali naši izvozniki ob devalvaciji valut v tujino.

Zaradi nejasne situacije je danes ves **naš izvoz** v države z devalvirano valuto **ustavljen.** Seveda je ta ustavitev le začasna, dokler se odnošaji med posameznimi valutami zopet natančno ne določijo. Upati je, da se bo to kmalu zgodilo in potem bo mogoče tudi ves sedanji izvozni zastoj nadomestiti.

Sedanja situacija je še nerazčiščena in v tem je tudi njeno največje zlo. Zato tudi gospodarski krogi žele predvsem eno, da se doseže **stabilnost valutnih odnošajev,** na kateri podlagi pa se ta stabilnost doseže, je že manjšega pomena. Francoski zgled bi nam moral tu biti vedno pred očmi. Dolgo se je upirala Francija devalvaciji franka, toda njegova negotova pozicija, večen strah, da vendarle pride do devalvacije franka, je rodila beg kapitala in zlata iz Francije in vse gospodarstvo je imelo veliko škodo, dočim se devalvacija le ni preprečila.

Zato pa je tudi za nas glavno, da doseže **dinar medvalutarno stabilnost,** in sicer na bazi, ki je prilagodena potrebam našega gospodarstva. Če je ta višja ali nižja od sedanje, je le drugovrstne važnosti.

Kupčija z Italijo ustavljena

Zaradi devalvacije italijanske lire in negotovosti, ki je v zvezi s tem nastala na denarnem trgu, so bila **pretrgana vsa pogajanja med italijanskimi uvozniki in našimi izvozniki.** Istočasno so naši izvozniki **preklicali tudi vse dispozicije,** ki so jih že dali za izvoz blaga v Italijo. Trgovski in izvozniški krogi v Sloveniji so precej vznemirjeni zaradi negotovosti, ki vlada danes glede plačila italijanskih dolgov. Zaenkrat so vse terjatve naših izvoznikov v Italiji za nje brez prave vrednosti. Posebno **pa trpe slovenski lesni izvozniki,** ki so upali, da bo sedaj po sklenitvi trgovinske pogodbe z Italijo, vendarle lesna kupčija oživela. Tudi to upanje je sedaj propadlo.

Lesna industrija in devalvacija valut

Zveza lesnih industrialcev in trgovcev na Sušaku je v dogovoru z drugimi zvezami v državi ter v zaščito skupnih interesov sklenila soglasno naslednje:

1. Odrejena devalvacija valut se smatra glede izvajanja sklenjenih pogodb, ki so v teku, kot **višja sila.**

2. Vsako pošiljanje blaga, ki je bilo **prodano pred 27. septembrom** v katerikoli devalvirani valuti, se v skupnem interesu **začasno suspendira.**

3. Člani zveze, ki bi morali izvršiti takšne pogodbe, se pozivajo, da predlagajo svojim kupcem spremembo pogodb, ki se morajo prilagoditi devalvaciji, da se torej cene povišajo sorazmerno višini devalvacije. V nasprotnem primeru se morajo **pogodbe razveljaviti!**

Zborovanje gospodarskih stanov Celja

Kakor v Ljubljani in Mariboru, tako so tudi v Celju priredili trgovci obrtniki in gostilničarji skupno zborovanje, na katerem so nastopili za svoje pravice in potrebe. Shod je bil v veliki dvorani Narodnega doma ter je bil dobro obiskan. S kratkimi pozdravnimi besedami je otvoril zborovanje v imenu akcijskega odbora veletrgovec **Stermecki** ter na kratko razložil pomen in namen zborovanja. Nato je prečital tajnik združenja trgovcev za mesto Celje g. **Blažon** referat, ki je bil identičen z vsemi drugimi referati, ki so bili ta dan prečitani na skupnih zborovanjih trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev v vsej državi. Po odobritvi referata je prečital g. **Fazarinc** resolucijo, ki je bila soglasno in z odobravanjem sprejeta in ki bo poslana predsedniku vlade ter glav. akcijskemu odboru v Beogradu.

Širite »Trgovski list«!

Opozorilo vsem trgovcem, obrtnikom in industrijcem

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani opozarja vsa obrtna, trgovinska in industrijska podjetja, da v smislu člena 13. zakona o inspekciji dela (»Ur. list« z dne 21. aprila 1922, št. 106/39) redno poročajo referatu inspekcije dela banske uprave:

1. o pričetku in prekinitvi dela zlasti v sezonskih podjetjih;
2. o vsaki važni tehnični izpremembi, kolikor se tiče pripomočkov v podjetju;
3. o vsaki nezgodi;
4. o številu in vzroku bolezni dvakrat na leto, in sicer v začetku meseca januarja in meseca julija za minulo polletje;
5. o vsaki stavki in vsakem sporu (izključitvi delavcev).

Proti lastnikom podjetij, ki ne bodo predlagali predpisanih poročil, se bo uvedlo kazensko postopanje po členu 23. zgoraj citiranega zakona.

Tudi vprašanje razdolžitve trgovcev in obrtnikov pride na vrsto

Na velikem shodu v Valjevu se je **minister Gjura Janković** dotaknil tudi dolgov trgovcev in obrtnikov ter v zvezi s tem vprašanjem dejal:

»V dobro organizirani državi imajo vsi stanovi pravico do življenja. **Obrtniki in trgovci imajo prav**, če zahtevajo, da se mi zanje brigamo in **samo obžalovati moram**, da nismo imeli sedaj, ko smo izdali uredbo o razdolžitvi kmetov, potrebnih podatkov, **da obenem s to uredbo rešimo tudi vprašanje trgovskih in obrtniških dolgov, ki so nastali v zvezi z zaščito kmeta. Naša dolžnost je, da tudi njim pomagamo in delali bomo tudi na to, da bo to vprašanje pravično rešeno, kakor zahtevajo to naši interesi.**«

Z zadoščenjem ponatiskujemo to izjavo ministra Jankovića ter upamo, da bo njegova obljuba tudi izpolnjena in da bodo tudi potrebe trgovcev in obrtnikov pravično upoštevane. Dovolj dolgo na to rešitev trgovci in obrtniki itak že čakajo.

Društvo Feniksovih zavarovancev v Ljubljani

bo imelo svoj ustanovni zbor **v soboto, dne 10. oktobra ob 20. v kletni dvorani hotela Miklič v Ljubljani** z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo pripravljalnega odbora, 2. čitanje pravil in sklepanje o ustanovitvi društva, 3. volitev odbora in nadzorstva, 4. slučajnosti.

Vabljeni vsi prijavljeni člani, kakor tudi oni, ki se prijavijo do vštetega 8. t. m. pripravljalnemu odboru (g. Ivan Jeras, ravnatelj tvrdke »Sladkor« v Ljubljani — Ljubljanska kreditna banka).

Pripravljalni odbor.

Program zasedanja Gospodarskega sveta Male antante

Zasedanje Gospodarskega sveta Male antante se začne dne 12. oktobra v Bukarešti. Na dnevnem redu zasedanja so naslednja vprašanja:

1. Vprašanje medsebojnih trgovinskih odnošajev in predlogi za njih poglobitev. 2. Poročilo mešane trgovinske komisije. 3. Vprašanje gospodarskega sodelovanja z državami srednje Evrope. 4. Proučitev dosedanjih rezultatov, doseženih na preliminiranih sestankih strokovnih odborov. 5. Predlog odbora, da se organizira konferenca trgovinskih zbornic držav Male antante. 6. Dosedanji praktični rezultati, ki so bili doseženi na podlagi sklepov Gospodarskega sveta Male antante. 7. Vprašanje organiziranja skupnih razstav Male antante. 8. Določitev prihodnjega sestanka Gospodar. sveta M. A. 9. Slučajnosti.

Za pravilno jadransko politiko

Zveze z zaledjem so prva nujnost

Že dostikrat je bilo grajano tudi v našem listu, da je naša drž. gospodarska politika premalo orientirana na morje. Vodi se skoraj čisto celinska politika, kakor da ne bi imeli dolge morske obale z izvrstnimi pristanišči. Naše žito se večinoma zato izvaža v Brajlo, za rečna pristanišča se mnogo bolj skrbi ko za obmorska, kar najbolj jasno dokazujejo velikanske investicije za beograjsko pristanišče, dočim se jadranska pristanišča zanemarjajo.

V zadnjem času pa se vendarle kažejo znaki, da začenja jadranska orientacija prodirati tudi v našo drž. gospodarsko politiko. Tako se napovedujo zboljšanje jadranskih pristanišč, za kar da se bo porabilo okoli 100 milijonov din. Po zgraditvi unske železnice se bo zgradil celo kanal med Savo in Donavo, da bi se doline Tise in Donave približale Šibeniku. V Bosni se silno trudijo za zgraditev pristanišča v Pločah in ne brez uspeha. Govorilo se je tudi že o velikem angleškem posojilu za zboljšanje jadranskih pristanišč.

Kakor so vsi ti znaki prodiranja jadranske orientacije razveseljivi, tako pa se je bati, da se bo ta nova politika vodila brez pravega načrta in da se bo največja skrb posvečala postranskim vprašanjem, dočim se bo na glavno pozabilo. Jasno je, da v tem primeru tudi ne bo onih uspehov, kakor bi bili, če bi se od vsega začetka vodila pravilna jadranska politika.

Kaj potrebujejo naša jadranska pristanišča pred vsem, kaj je prav za prav prvi pogoj njih napredka? Nobenega dvoma ni, da se morejo naša jadranska pristanišča ugodno razvijati le, če imajo dobre zveze z zaledjem. **Prvi pogoj uspešne jadranske politike je zato, da dobe jadranska pristanišča dobro železniško zvezo z zaledjem.**

Prav tako pa je izven dvoma, da ni nobena teh železniških zvez niti primeroma tako važna, rentabilna in nujna kakor ona, ki bi **zvezala Slovenijo z morjem**, kakor železniška zveza Ljubljana in Maribor—Sušak.

Predvsem treba poudariti, da more zaradi svoje najbolj severne lege edinole Sušak pritegniti na sebe veliki mednarodni tranzitni promet. To je ona velika prednost Sušaka, ki mu daje njegov posebni pomen in ki mu omogoča, da postane naše največje in najpomembnejše pristanišče. To pa seveda le pod pogojem, da ima dobro železniško zvezo z zaledjem, da je zvezan s Slovenijo, skozi katero gredo vhodna vrata na Jadran.

Poleg tega pa je tudi Slovenija sama zelo močno gospodarsko zaledje, saj je industrija v Sloveniji razvita tako, kakor v nobenem drugem zaledju jadranskih pristanišč. Pa tudi iz čisto egoističnih vzrokov bi morali zgraditi železniško zvezo z morjem. Dokler te zveze ni, gre večina vsega blagovnega prometa ne le iz Slovenije, temveč tudi iz severnejših pokrajin na italijanska pristanišča. Mesto naših ladij prevažajo to blago italijanske, mesto naših pristaniških delavcev zaslužijo pri nakladanju italijanski delavci, mesto naših pristanišč prejemajo pristaniške pristojbine italijanska pristanišča, itd. itd. Te izgube so tako velike, da bi se nam že v petih letih izplačala zgraditev železniške zveze Slovenije z morjem. Tako nad vse evidentna je potreba železniške zveze Slovenije z morjem, da že zaslužimo izpričevalo popolne nesposobnosti, če te proge ne zgradimo.

Končno nam tudi ozir do tujskega prometa nujno zapoveduje, da zgradimo železniško zvezo Slovenije z morjem. Da se morajo ljudje iz Ljubljane ali Jesenic voziti po dolgem ovinku čez Zagreb na Sušak, je takšna napaka, da bi nas moralo biti zaradi nje sram pred vsem svetom. Ni vendar treba še posebej dopovedovati, da se bo tujski promet na naše Primorje res razvil šele takrat, kadar bo tujcu vstop na morje olajšan. Že samo zaradi tujskega prometa bi morali zgraditi železniško zvezo Slovenije z morjem.

Pravilna jadranska politika se zato začenja edinole z ustvaritvijo železniške zveze Slovenije z morjem. Ta zveza je edina prava podlaga za dobro jadransko politiko. Samo na tej podlagi bomo dosegli res dobre uspehe in dali našim pristaniščem možnost, da se dobro razvijajo. Železniška zveza Slovenije z morjem je prva in največja potreba in vsa druga vprašanja so le drugovrstnega pomena. Naj se na to ne pozabi, zlasti pa naj se zaradi postranskih vprašanj ne pozabi na glavno vprašanje!

Blago za **damske plašče!** Največja in najlepša izbera in najsolidnejše cene!

A. Zlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

Otvoritev mariborskega sadnega sejma

Na verandi pivovarne Union je bila v soboto ob 10. dopoldne slovesna otvoritev mariborskega sadnega sejma. K priprosti pa učinkoviti slovesnosti se je zbralo lepo število povabljenih gostov, med katerimi so bili: okrajni načelnik **Popović** kot zastopnik bana in protektorja sadnega velesejma doktorja **Natlačena**, mestni komandant general **Milenković**, podžupan **Žebot**, okrajni načelnik **dr. Šiška**, stolni prošt **dr. Vraber**, bivši župan in predsednik Mariborskega tedna **dr. Lipold**, podpredsednik senata **dr. Ploj**, poslanec **dr. Jančič** in drugi.

V imenu razstavnega odbora je pozdravil vse navzočne g. **Kovačič** iz Št. Petra, ki je v kratkih besedah navedel pomen in namen sadnih sejmov. Olajša naj se stik med producenti in potrošniki ter trgovci. Koncem svojega govora se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k organizaciji sejma, zlasti pa banski upravi za njeno dejansko pomoč. Ker je sadnemu sejmu priključena tudi **razstava štajerske perutnine**, je izpregovoril okrajni tajnik **Zupanc** še kratek govor o velikem pomenu perutninarstva za vse ozemlje bivše Štajerske. Štajerska kokoš se je že docela uveljavila v Jugoslaviji, uživa pa tudi najboljši sloves v tujini. Na razstavah v Rimu, Leipzigu in Dunaju je bila štajerska kokoš odlikovana z visokimi odlikovanji.

V imenu zaradi nujnih poslov **zadržanega bana** je čestital prirediteljem razstave zastopnik bana okrajni načelnik **Popović**. Prepričan je, da bo tudi letošnji sejem dosegel popoln uspeh ter s tem omogočil producentom, da bodo spravili svoje blago po dobrih cenah na trg. Nato je proglasil sadno razstavo za otvorjeno.

Gostje so si nato ogledali razstavo ter se o njej izrazili z iskreno pohvalo. Tudi v javnosti je bilo zanimanje za sadni sejem in njemu priključene razstave zelo veliko.

Tudi kupčijski uspeh sejma velik

Zaradi velikega zanimanja za sadni sejem, so ga morali prirediteljі podaljšati za en dan. Še bolj razveseljivo ko ta moralni, pa je veliki kupčijski uspeh sejma. Skoraj vse razstavljeno blago **je prodano**. Mnogo blaga pa je šlo tudi v tujino, zlasti v Avstrijo in Francijo. To blago je doseglo tudi zelo dobro ceno. Tako so se kanadke prodajale po din 5·30, kar je brez dvoma zelo lepa cena. Da se bo kupčija s tujino še dvignila, je sklenila sadna podružnica v Št. Petru, ki je razstavila tudi najlepše sadje, da postavi v Št. Petru posebno sadno skladišče.

Tudi **perutninarji** morejo biti s svojimi kupčijskimi uspehi zadovoljni. Skoraj vse kokoši so prodane, mnogo pa je prišlo naročil tudi iz tujine, tako zlasti iz Anglije. Štajerska kokoš se je že popolnoma uveljavila.

Končno je še treba omeniti **dober uspeh vinske poskušnje**, ki je privabila tudi mnogo kupcev in tudi iz tujine.

Tako je mariborski sadni sejem dosegel v vsakem pogledu velik uspeh, h kateremu prirediteljem prav iskreno čestitamo.

Izvoz naše konoplje v Nemčijo raste

Novosadski »Deutscher Volkswirt« piše, da je bila v Nemčiji zelo ugodno sprejeta vest, da je izvoz konoplje v klirinške države zopet dovoljen. Nemčija je glavni kupec naše konoplje ter gre 90% vse naše konoplje v Nemčijo. Leta 1933. smo izvozili v Nemčijo 11.432 ton, leta 1934. 12.712 in leta 1935. 18.674 ton. Pri tem pa je tudi **cena konoplje stalno rastla**. Leta 1934. je bila povprečna cena za konopljo v Nemčiji 609 mark, leta 1935. pa je narasla že na 827 mark, a letos se je prodajala tudi že po 998 mark. Delež Jugoslavije pri nemškem uvozu konoplje je znašal leta 1934. 14,7%, leta 1935. pa je narastel že na 18%, dočim je istočasno delež Italije padel od 80 na 65%.

Letos konkurirajo na nemškem trgu s konopljo še Bolgarska, Turčija in Madjarska. Ker je kakovost naše konoplje zelo dobra, je upati, da bo naša konoplja to konkurenco vzdržala.

Tečaj esperanta

Uredništvo **»Trgovskega lista«** javlja vsem cenjenim naročnikom in čitateljem, ki so se prijavili za tečaj mednarodnega jezika **esperanta**, da bomo z njim v najkrajšem času pričeli. Vodil ga bo urednik **»Verda revuo«** in **»Antauen-a«** g. **Damjan Vahen**, ki je v našem listu napisal že več poučnih razprav o pomenu in vrednosti **esperanta**. Vse cenjene naročnike pa naproša voditelj tečaja, na mu sporoče svoje želje glede razlaganja posamezne tvarine. Kar Vam bo v eni izmed učnih ur nejasnega, Vam bo v eni izmed naslednjih učnih ur pod naslovom: Pripomba k . . učni uri, podrobneje pojasnil. Če pa priložite v dopisu znamko za odgovor, se lahko obrnete v svrho nadaljnjih pojasnil na naslov urednika našega tečaja: Damjan Vahen, urednik, Ljubljana — Resljeva 29.

Politične vesti

Romunska vlada je imenovala za svojega poslanika v Londonu sedanjega sofijskega poslanika Vasilia Stoica. Ker se je dosedaj londonsko poslaništvo mesto dosledno varovalo za Titulesca, bi novo imenovanje londonskega poslanika torej bilo dokaz, da je Titulescu popolnoma odžagan. Titulescu bo sedaj bržkone vstopil v kmetsko stranko.

Francoski listi pišejo, da kažejo zadnji dogodki, da je **možnost zbližanja med Italijo in Jugoslavijo vedno večja**. To zbližanje je v znatni meri nastalo tudi zaradi gospodarskega prodiranja Nemčije na Balkan, ker se je Italija bala, da bi mogla biti zaradi tega prodiranja njena pozicija v srednji Evropi oslabljena.

Locarnska konferenca bo v decembru in je Italija obljubila, da se je udeleže njeni zastopniki.

Svet Zveze narodov je silno ostro nastopil proti senatu mesta Gdansk ter naložil poljski vladi, da najde primerna sredstva, da se onemogoči nadaljnja obstrukcija gdanškega senata.

Politična komisija Zveze narodov je sprejela resolucijo o pobijanju mednarodnega terorizma. V ta namen bo v kratkem sprejeta tudi posebna mednarodna konvencija. Velika akcija jugoslovanske vlade proti mednarodnemu terorizmu bo s tem doživela popoln uspeh.

Na seji gospodarskega odbora Zveze narodov je francoski trgovinski minister Bastid poročal o devalvaciji franka ter sporočil, da bo francoska vlada v kratkem predpredložila posebno resolucijo, v kateri bo razložila, kako bi se po njenem mnenju mogla z devalvacijo valut poživiti mednarodna trgovina.

Predsednik Roosevelt bo še letos obiskal najvažnejša evropska središče, da se z državnimi poglavarji in vodilnimi državniki direktno pogaja o najvažnejših gospodarskih vprašanjih.

Za guvernerja Dodekaneza je imenovala italijanska vlada bivšega italijanskega veleposlanika v Londonu Grandija. Njegovo imenovanje naj bo italijanski odgovor na angleško utrjevanje otoka Cipra.

Madjarski ministrski predsednik Julij Gömbös je v torek dopoldne umrl v sanatoriju Neuwittersbach blizu Dunaja. Njegova smrt bo povzročila na Madjarskem velike politične spremembe.

Novi diktator nacionalistične Španije, general Franco, je izjavil, da bo uredil državo po vzoru Portugalske na **korporativnem sistemu**. Pripričan je, da se mu bo posrečilo doseči kompromis med delom in kapitalom. Katoliško cerkev bo priznal kot rešiteljico španskega naroda. V novi Španiji ne bo smel nihče biti brez posla, ker da bo za vse dovolj dela.

Ofenziva vladnih čet proti Toledu je bila s težkimi izgubami vladnih čet odbita. Ofenziva se je pričela sicer za nacionaliste nepričakovano in vladnim miličnikom se je posrečilo prodreti že do razvalin Alkazarja, tu pa je njih napad v ognju strojnic in kanonov propadel. Tudi napad vladnih čet pri mestu Bargas je bil krvavo odbit.

Angleški listi pišejo, da se splošno smatra razvrednotenje lire kot poraz Nemčije, ki je silno pritiskala v Rimu, da Italija ne bi sledila primeru Francije.

Voditelj angleške delavske stranke major Attlee je v nekem svojem govoru na Škotskem izjavil, da tudi delavska stranka odobrava sedanje oboroževanje Velike Britanije.

Švica je zelo izpopolnila svojo vojsko ter ustanovila več novih oddelkov, da bodo mogle že obmejne čete same zavrniti ev. napad na Švico.

Ameriško mornariško ministrstvo je izdelalo nov načrt za izpopolnitev ameriške vojne mornarice. Po tem načrtu bodo Združene države zgradile 6 novih podmornic, 12 rušilcev in dve veliki oklopnici. Število mornarjev bo povišano za 5000.

Tudi položaj Litvinova je baje omajan, kakor poročajo pariški listi. Njegov odstop zahteva baje posebno odločno maršal Vorošilov.

Angleški konzul iz Gore poroča, da je etiopski odpor popolnoma strt in da se je sedaj zatekel na angleško ozemlje tudi **ras Imru**, ki je do zadnjega vodil upor proti Italiji. Angleška vlada mu je dovolila, da se naseli v Ugandi.

Šef nemške državne policije Himmler je izstopil iz katoliške cerkve. Sodijo, da se bo sedaj akcija proti katoliški cerkvi v Nemčiji še poostrila.

Denarstvo

Konferenca zastopnikov denarnih zavodov Jugoslavije

V nedeljo je bila v prostorih Zadružne gospodarske banke v Ljubljani konferenca zastopnikov prvih denarnih zavodov Jugoslavije. Konferenca je trajala tri ure. Konference so se udeležili kot zastopniki beograjskih denarnih zavodov dr. Vladan Marković, Stojadinović in Mor, za zagrebške zavode predsednik zveze bankirjev Pliverić ter podpredsednika Hercog, Hržetić in tajnik Marković, iz Splita bankir Rafaeli, iz Ljubljane pa predsednik Društva den. zavodov dr. Slokar in podpredsednika Hanuš Krofta in dr. Pavlin ter ravnatelj Smrtnik iz Celja. Konferenca je bila zaupna.

Konferenci je predsedoval doktor Slokar, ki je po konferenci izjavil, da se je v glavnem razpravljalo o izvajanju uredbe o razdolžitvi kmetov ter o novih pravilnikih, ki bodo izdani na podlagi te uredbe. Nadalje se je razpravljalo o mobilizaciji naših denarnih zavodov, zlasti v zvezi z novo uredbo o razdolžitvi kmetov. Na konferenci se je končno pripravil material za kongres denarnih zavodov, ki bo sklican v zvezi z novo uredbo. Na konferenci ni bila sprejeta nobena resolucija ter ni bil izdan o konferenci noben kominike.

Nekateri kmetje so že plačali vse svoje dolgove

»Jugoslovenski Kurir« poroča, da se v nekaterih vzhodnih krajih kmetovalci pogajajo z bankami, da bi takoj plačali vse svoje dolgove. V nekaterih krajih so kmetje tudi že plačali vseh 75% svojih dolgov. To velja zlasti za kraje, ki so imeli letos dobro žetev, kakor Zaječar, Knjaževac, Paračin in nekateri kraji Južne Srbije.

Devalvacija marke in židovski kapital

Narodni socialistični krogi v Nemčiji so odločno proti devalvaciji marke in proti temu, da bi marka zopet postala svobodna deviza. Pravijo, da bi bila v nevarnosti vsa štiriletka, ki jo je proglasil kongres v Nürnbergu. Poleg tega pa bi se moglo tudi zgoditi, da bi Židje ves svoj kapital spravili iz Nemčije, če bi postala marka zopet svobodna. Na ta način bi se mogel nemški kapital znižati za 4 do 5 milijard mark.

Kljub temu oficialnemu stališču narodno socialistične stranke, pa industrija in izvozniki silno pritiskajo na vladne kroge, da mora država prevzeti jamstvo za izgube, ki bi jih imeli izvozniki in industrialci zaradi devalvacije zlatih valut, če bi ostala nemška marka neizpremenjena.

Okoli odkupa Kruegerjevih obveznic

Sodišče v New Yorku je določilo izklicno ceno za Kruegerjeve obveznice naše države na dražbi, ki bo 27. oktobra, na 2,860.000 dolarjev, to je na **13% njih nominalne vrednosti**. Obveznice se ne bodo prodajale po kosih, temveč vse skupno. Obresti po tem posojilu smo nehali plačevati junija 1932, ko je uprava monopolov založila pri Narodni banki 43 milijinov din za obresti za drugo polletje 1932. Ta znesek se še danes nahaja pri Narodni banki, kjer je blokiran. Po zakonu iz leta 1928. je uprava drž. monopolov dolžna, da vplača na račun tega posojila vsako leto 700.000 dolarjev ter bi morala do danes v ta namen pri upravi monopolov obstojati rezerva v višini 5,5 milij. dolarjev.

V zvezi z razpisano dražbo se je ponudilo naši državi 6 tujih bančnih skupin, ki so pripravljene za račun naše države odkupiti te obveznice ter v ta namen dovoliti naši državi novo posojilo. Najbolj resne ponudbe so prišle iz Amerike, Švice in Anglije. Kakšno stališče bo vlada zavzela do teh ponudb še ni znano. Nekateri predlagajo, da država obveznice sama kupi, ker bi na ta način prihranila več ko 20 milijonov dolarjev.

Novo italijonsko notranje posojilo

V zvezi z devalvacijo lire je italijanska vlada sklenila, da razpiše obvezno notranje 5% posojilo, ki ga morajo podpisati vsi lastniki nepremičnin. Kakor se sedaj doznava, bodo morali ti podpisati posojilo v višini **5% vrednosti njih posestva**. Posojilo jim bo povrjneno v 25 letih in se bo obrestovalo po 5%. Če lastnik nepremičnine nima gotovine, mu bodo dovoljene posebne olajšave, da bo mogel posojilo vseeno podpisati. Poleg tega bodo vsa posestva obremenjena z novim davkom, ki bo znašal 3'5 tisočinke vrednosti posestva. Ta davek se bo plačeval 25 let in z njim se bodo plačevale obresti novega prisilnega posojila. **Lastniki nepremičnin bodo torej na ta način sami sebi plačevali obresti za posojilo, ki ga morajo podpisati.** Kdor tega davka ne bi hotel plačevati, izgubi pravico na obresti od prisilnega posojila. — Državna blagajna bo tako prišla do novega denarja, ne da bi mu bilo treba vreči na trg nove drž. vrednostne papirje.

*

Napoleondori so se v ponedeljek prodajali v Beogradu že po 340 dinarjev, za 15 din višje kakor prejšnji teden.

Mednarodna valutna konferenca bo sklicana sredi novembra ali v začetku decembra v Baslu.

Srebro v Avstriji se je zopet podražilo ter znaša prodajna cena že 101·70 šilinga, nakupna pa 88 šilingov za kg srebra.

Francoska banka je znižala obrestno mero od 5 na 3%.

Kneževina Monaco je sklenila, da bo izdala svoj lastni denar, da ne bo njeno prebivalstvo trpelo zaradi kolebanja francoskega franka. V ta namen se je ustanovila Narodna banka v Monacu, ki bo izdajala novi državni denar.

Vse zlato bo španska vlada na letalih prepeljala iz Španije v Francijo ali pa celo v sovjetsko Rusijo, kakor trde italijanski listi.

Poljska vlada je sklenila na svoji zadnji seji, da ostane vrednost zlotega neizpremenjena, ker ni nobene potrebe, da bi Poljska izpremenila svojo valutno politiko.

Francoski bogataši so začeli na veliko nalagati svoj denar v Švici.

Luksemburška vlada izjavlja, da ne bo devalvirala svoje valute.

100 milijonov za jadranska pristanišča

Gradbeni minister dr. Kožul je izjavil, da namerava vlada uresničiti načrt o razširjenju in zboljšanju jadranskih pristanišč. Vsa dela bi po tem načrtu veljala okoli **100 milijonov din**. Na tem načrtu, da se resno dela in načrt bo tudi uresničen.

Unska proga se dela s polno paro in z njo bo Šibenik silno pridobil, ker bo njegovo zaledje zelo povečano. Šibenik je tudi poklican, da privabi bogate kraje iz doline Tise in Donave k sebi. Resno se misli na to, da se zgradi 59 km dolg kanal, ki bi vezal Savo z Donavo od Vukovara do Bosanskega Šamca. S tem kanalom bi se skrajšala pot iz Donave na Savo za 417 km.

Naš kliring s Francijo in Švico

Narodna banka je izdala v zvezi z devalvacijo fr. in šv. franka naslednja navodila: 1. Protivrednost vseh vplačil na klirinške račune v Parizu in Curihu do **vključno 26. septembra** bo izplačana našim izvoznikom po tečaju franc. oz. šv. franka, ki je veljal pred ustavitvijo notiranja teh dveh valut na mednar. borzah. 2. Protivrednost plačil v Parizu in Curihu na klirinške račune **po 28. septembru** bo izplačana našim izvoznikom po tečaju, ki bo veljal na dan izplačila. Izjemoma pa bo skušala Narodna banka ustreči izvoznikom, katerih blago je na potu in ki je bilo odposlano pred 28. septembrom. Ti izvozniki naj vložé, če bi prejeli protivrednsot po novih tečajih, na Narodno banko prošnjo, da se jim prizna višji tečaj. Prošnji pa naj prilože izvozne dokumente (izvozno carinsko deklaracijo, tovorni list in podobno) ter druga dokazila, iz katerih je razvidno, kdaj je bilo blago dejansko odposlano. Na izvozni deklaraciji mora izvoznik sam potrditi, da se dotični izvoz nanaša na sporno klirinško izplačilo.

Da bodo mogli dobiti izvozniki za svoje blago plačilo po tečajih, ki so veljali pred razvrednotenjem zlatih valut, je odredila Narodna banka v soglasju s finančnim ministrstvom, da **morajo uvozniki**, ki so uvozili blago iz Francije in Švice pred 28. septembrom, plačati polovico svojih obveznosti po prejšnjem, polovico pa po novem tečaju valut na dan vplačila v kliring.

Voivodinsko gospodarstvo se zboljšuje

Zaradi dobre žetve zboljšanje skoraj v vseh panogah

Dočim slovensko gospodarstvo kar ne more priti do nobenega zboljšanja, prihajajo iz Vojvodine vesti **o gospodarskem zboljšanju na vsej črti**. O tem jasno priča poročilo novosadske zbornice za tretje četrtletje. Iz njenega poročila posnemamo:

Zboljšanje gospodarskih razmer, ki se je začelo v začetku leta, **stalno napreduje** v vseh panogah gospodarstva razen v denarništvu. Glavni vzrok tega zboljšanja je **v dobri žetvi**. More pa se pričakovati še nadaljnje zboljšanje, ker se **cene dvigajo**.

To splošno zboljšanje gospodarskih razmer **je ugodno vplivalo tudi na trgovino, obrt, industrijo in gostinstvo**. Zbornica je izdala v prvem polletju novih koncesij: za trgovinske obrate 600, obrtniške 811, industrijske 37 in ugostiteljske 300.

Ugoden razvoj izvozne trgovine

Pšenice bo preostalo za izvoz okoli 50.000 vagonov. Letošnji pridelek je obilen, po kakovosti pa nekoliko slabši. Ker je na vseh trgih tendenca čvrsta, ne bo težko te pšenice vnovčiti. Zaloge **koruze** iz prejšnje žetve so se že zelo zmanjšale. Cene so višje kakor pa je svetovna pariteta in zato je izvoz koruze otežkočen. Domača potreba pa je zelo velika, ker se koruza potrebuje za rejo **prešičev**, ki so visoko v ceni. Romunska žetev je manj ugodna in zato se romunske konkurence ni bati. Ker ni več prepovedi izvoza **ovsa in ječmena**, je tudi ta panoga zunanje trgovine oživela. Zelo živahen je bil **izvoz konoplje**, ki ima tudi dobro ceno. Letošnji pridelek konoplje bo za 800 do 1000 vagonov večji od lanskega. Konoplja je zelo dobre kakovosti in njeno vlakno je čvrsto.

Izvoz surovih kož se razvija ugodno. Posebno dobro ceno imajo težke kože. Izvažajo se največ v Nemčijo, Češkoslovaško in Madjarsko, mnogo pa potrebujejo kož tudi domače usnjarne, ki so mnogo zaposlene za vojsko.

Prvotno zelo dobri izgledi za **hmelj** so se kasneje nekoliko poslabšali. Mnogo je škodovala tudi peronospora, ker niso proizvajalci nič proti njej storili. Pridelek je sicer enako velik kakor lani, namreč 15.000 metrskih stotov, **toda kvalitativno je mnogo slabši**. Plačeval se je po 1000 do 1800 din za 100 kil.

Paradižnikov je bilo izvoženo okoli 100 vagonov, v glavnem v Avstrijo. Cena je bila primeroma dobra. Za **fižol** še ni natančnih podatkov. Upa se, da bo Italija potrebovala mnogo fižola. Rano **grozdje** ni bilo za izvoz, ker je slabo vzdržalo transport. Vendar je bilo izvoženo okoli 45 vagonov grozdja. Izvoz **jabolk** in **hrušk** je bil slab. Vsega skupaj je bilo prodanih samo 25 vagonov, v glavnem v Avstrijo. Posebno jabolka so letos slaba. **Češplje** so obrodile zelo dobro ter so tudi dobre kakovosti. Okoli 60 vagonov češpelj se je izvozilo, največ v Češkoslovaško.

Izvoz prešičev se je gibal v okviru dodeljenih kontingentov. Cena je bila od 7·50 do 9 din za kg žive teže. Kakovost prešičev je bila nekoliko slabša. Izvoz **perutnine** je nazadoval, ker Nemčija ne daje več uvoznih dovoljenj.

Paprike je bilo pridelane okoli 150 vagonov, dočim znaša domača potrošnja največ 100 vagonov. Izgledi za izvoz pa niso ugodni in se je bati, da bo višek paprike pritiskal na cene.

Dober razvoj trgovine in industrije

Notranja trgovina se je zaradi dobre žetve **popravila**. Ugodne cene za agrarne pridelke so dobro vplivale tudi na **oživljenje obrtov**.

Stanje industrije se more označiti kot ugodno. **Mlinska** industrija je nekoliko oživela. **Sladkorna** industrija je bila dobro zaposlena. Tudi pri špiritu in rezancih je bila zaposlitev ugodnejša. Industrija **paprike** je zaposlena ko lani. Njen nadaljnji razvoj je odvisen od izvoza paprike ter od stanja na madjarskem trgu paprike.

Zelo dobro je zaposlena **tekstilna industrija**, zlasti ona, ki proizvaja platnene tkanine.

Industrija **kablov** je v zastoju, ker nudi Nemčija kable po zelo nizkih cenah.

Kemična industrija je bila nekoliko bolje zaposlena ko lani. Zelo živahna pa je bila **gradbena delavnost**, kar je ugodno vplivalo na vse druge gospodarske panoge.

V denarništvu pa še ni nobenega zboljšanja. Število denarnih zavodov je ostalo isto. Dne 31. avgusta je bilo 92 zavodov in 27 podružnic.

Poslovanje v **ugostiteljski stroki** še ne kaže posebnega oživljenja. Ker se pa že čuti **povečanje kupne sile prebivalstva**, se upa, da bo v kratkem nastopilo zboljšanje. Zelo škoduje gostilničarjem tihotapljenje alkoholnih pijač. Koncem avgusta je bilo na vsem področju zbornice 3250 gostinskih obratov.

Kdaj bodo vesti o stanju slovenskega gospodarstva vsaj primeroma tako ugodne?

Nova številka »Trgovskega tovariša«

Te dni je izšla dvojna številka »Trgovskega tovariša« za avgust in september. Nova številka prinaša zelo raznovrstno gradivo, da bodo vsi njeni bralci prišli na račun. **Dr. Andrejka** podaja zgodovino **Fröhlichovih** hiš v Ljubljani, s katerimi je združen tudi precejšnji kos ljubljanske trgovine. Zelo poučen je naslednji članek **o gibanju trgovinskih obratov** v petletju 1931 do 1936. Vse naše oblasti bi morale imeti te številke vedno pred očmi, ker jasno dokazujejo, kako stalno propada slovenska trgovina. Samo število lesnih trgovcev je padlo od 1567 v letu 1925. na 987 v letu 1935. — Tudi tretji članek je posvečen zgodovini ljubljanske trgovine, in sicer popisuje **dr. Andrejka** znamenite slovenske trgovce. Začenja z zgodovino trg. **rodbine Souvanov**.

Lep donesek iz zgodovine je tudi članek g. Š. o blagovnih sejmih pri Rimljanih. Sledita članka: **»Resnicoljubnost in stvarnost pri reklami«** ter »Prijazni svetovni blagovni trgi«, na kar sledi aktualni članek znanega gospodarskega pisca g. **D. P.** o žetvi in našem gospodarstvu. »Gospodarske težave Španije«, »Nevidno zlato«, »Svetovna poraba bombaža raste« ter s še nekaj krajšimi članki se zaključuje nato serija člankov. Tem sledi bogat listek ter društvene vesti trgov. društva »Merkur«.

Vsebina, ki smo jo navedli, dovolj jasno priča o zanimivosti novega zvezka »Trgovskega tovariša« ter o njegovi vzgledni ureditvi, kar je zasluga urednika **Josipa Kavčiča**. Brez pretiravanja moremo reči, da spada »Trgovski tovariš« na eno prvih mest naše trgovske literature.

Ker je naročnina silno nizka, saj stane samo 36 din za vse leto, priporočamo vsem trgovcem in trgovskim pomočnikom, pa tudi drugim gospodarskim ljudem, da redno čitajo »Trgovskega tovariša« in da so njegovi zvesti in plačujoči naročniki.

Električne instalacije
za luč, moč, signale in vsa v stroko spadajoča popravila Vam izvrši solidno povsod
Ivan Mihelčič, Ljubljana
elektrotehnično podjetje
Borštnikov trg št. 1 Telef. 27-04 Nočna služba

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 7. oktobra objavlja: uredbo o disciplinski odgovornosti šolskih nadzornikov in učiteljev — Razglas o razpisu obč. volitev v občini Dvor — **Opozorilo vsem obrtnim, trgovinskim in industrijskim podjetjem o redno poročanju referatu inšpekcije dela banske uprave.**

Zunanja trgovina

Nemško - jugoslovanska mešana komisija se sestane dne 10. oktobra v Dresdenu. Na sestanku se bo razpravljalo predvsem o **kontingentih in superkontingentih**, ki bi nam jih dovolila Nemčija ter o obračunskih vprašanjih. Nemci so baje pripravljeni dovoliti nam nove kontingente, če bi dosegla nemška marka na naših borzah tečaj 14.50 do 15 din.

Jabolk bomo letos izvozili samo okoli 1200 vagonov, dočim smo lani izvozili okoli 3400 vagonov, za katere smo dobili 68,4 milijona din.

Naša trgovinska delegacija je odpotovala v Ankaro, kjer se 10. t. m. začno trgovinska pogajanja s Turčijo.

Bolgarski minister za trgovino je ponovno izjavil, da **bolgarski lev ne bo devalviran**. Bolgarskim izvoznikom je svetoval, da skušajo sami doseči od tujih uvoznikov, da jim bodo plačali njih blago po višji ceni, da ne bodo imeli od devalvacije valut izgube. Šele potem, če bi njih prizadevanja bila brezuspešna, bo skušala bolgarska vlada intervenirati v njihovo korist.

Češkoslovaška vlada namerava dovoliti neomejen uvoz goveje živine iz Romunije in Jugoslavije.

Češkoslovaška vlada je ustavila vsako izplačevanje iz klirinških računov, dokler čsl. parlament ne bo odobril devalvacijo češkoslovaške valute.

Češkoslovaška tobačna režija je kupila na Bolgarskem en milijon kilogramov tobaka.

Indeks industrijske proizvodnje se je v letošnjem letu na Poljskem povišal za 10 odstotkov.

Trgovine morajo biti 9. oktobra od 10—11 zaprte

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da morajo biti jutri v petek v času od 10. do 11. ure vse trgovine zaprte. Istočasno se obveščajo učni gospodarji, da odpade ta dan tudi pouk na trgovsko-nadaljevalni šoli.

Dospelost neposrednih davkov

Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja, da dospe v smislu čl. 148. zak. o neposrednih davkih v IV. četrtletju 1936. v plačilo:

A) **dne 1. oktobra 1936 IV. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družb. davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice.**

B) **dne 1. novembra 1936 II. polletni obrok zemljarine.**

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in mestnega načelstva v Ljubljani.

Nezgodni prispevki

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja:

Nezgodni prispevki so 1. septembra zvišani po naredbi ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje od 7 na 8 odstotkov zavarovane mezde pri nevarnostnem odstotku 100. **Prispevki za bolezen, borzo dela in delavsko zbornico pa so ostali neizpremenjeni.** Za bolezen velja 7% tarifa, za borzo dela 10 in za delavsko zbornico 5 do 6 odstotkov bolniškega prispevka.

Ker se vsi ostali prispevki računajo na osnovi bolniškega prispevka, sporočamo delodajalcem, da se more nezgodni prispevek izračunati takole: Najprej se spremeni končni znesek 7% bolniškega prispevka v 8% bolniški prispevek tako, da dosedanji znesek delimo s 7 in dobljeni kvocijent pomnožimo z 8. Ta zmnožek 8% bolniškega prispevka pomnožimo z onim nevarnostnim odstotkom, v katerega je obrat uvrščen. Nevarnostni odstotek je razviden z vsakega plačilnega naloga v zgornjem desnem robu. Urad bo računal nezgodne prispevke s pomočjo že naprej izračunanih koeficijentov. — Koeficijenti so izračunani za vsak nevarnostni odstotek od 1 do 100, da ni treba spreminjati 7% bolniškega prispevka na 8odstotni. Nezgodni prispevek dobimo po tem postopku tako, da končni znesek 7% bolniškega prispevka, ki je razviden na vsakem plač. nalogu, enostavno pomnožimo s tistim koeficijentom, ki ustreza onemu nevarnostnemu odstotku, v katerega je obrat uvrščen. Vse delodajalce naproša OUZD, da upoštevajo gornja navodila.

Zastoj na žitnem trgu zaradi devalvacije valut

Odkar so Francija, Švica in Nizozemska znižale vrednost svojih valut, se na naših žitnih trgih nič več ne kupuje pšenica za tuje trge. Ves posel se omejuje na dopolnilne kupčije, da se vlačilci napolnijo. Posledica tega je, da so cene pšenice v prvem hipu popustile za 6 do 7 din pri 100 kg. Proizvodniki upajo, da se bodo cene zopet popravile, kakor hitro bo v velikih svetovnih središčih natančno določeno, do katere mere bodo valute razvrednotene. V vseh pristaniščih se namreč opaža, da so zaloge pšenice zelo majhne, uvozna potreba konzumnih držav pa je zelo velika. Kanada je skoraj vso svojo pšenico dobavila Združenim državam Sev. Amerike, avstralska in argentinska pšenica pa prideta na trg šele februarja in marca. Zato se bo na evropske trge dobavljala pšenica samo iz naše države, Madjarske, Romunije in Bolgarske. Dovozi na naše domače trge so trenutno slabi, ker so kmetje še zaposleni z žetvijo koruze. Tudi cena koruze je zaradi devalvacije valut padla. A tudi za koruzo je na velikih evropskih trgih znatno povpraševanje, da se more upati, da se bo cena koruzi v kratkem popravila.

Devalvacija lire in čsl. krone pa je tudi na žitnem trgu ustvarila glede cen novo situacijo. Kupčija sicer stoji, vendar pa so se cene dvignile. Izvozniki že računajo s tem, da se bo prim povečal od 28·5% na 40—42%. Zato tudi višje cene.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Tovarna JOS. REICH

Ljubljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Besedilo francosko-angleško-ameriškega sporazuma

Podlaga devalvacije franka je sporazum, ki je bil sklenjen predhodno med pariško, londonsko in washingtonsko vlado. S tem sporazumom naj bi se ne samo zavaroval franc. devalvaciji hrbet, temveč tudi omogočil **začetek nove mednarodne trgovine**, ki ne bi bila več ovirana od raznih deviznih in uvoznih omejitev. Ker se je sedaj temu sporazumu priključila tudi Italija in je s tem dobil ta sporazum še večji pomen, ne bo odveč, če se seznanijo z besedilom tega sporazuma tudi naši bralci. Zato ga v naslednjem objavljamo:

1. Francoska vlada se je dogovorila z vlado Združenih držav Severne Amerike in vlado Velike Britanije, da hkrati z njima objavi **skupni sklep**, da se ohrani mir in **da se pospešuje ustvarjanje pogojev, ki bi mogli pripomoči k obnovi reda v mednarodnih trgovinskih odnošajev** ter da vodijo politiko, katere cilj je razvoj blagostanja v svetu in zboljšanje življenjskega standarda narodov.

2. Vlada Združenih držav Sev. Amerike in vlada Velike Britanije se morata naravno prav tako ozirati pri vodstvu mednarodne valutne politike na blagostanje ameriških republik in britanskega imperija, kakor se bo naravno tudi francoska vlada ozirala na interese Francije in svojih čezmorskih kolonij. Z veseljem pa obe vladi uporabljata priliko, ki se jim je ponudila, ter izjavljata, da ne bosta nadaljevali politike, ki sta jo vodile v zadnjih letih. Eden stalnih ciljev nove politike je, da se po možnosti **ohrani čim večje ravnovesje na mednarodnem valutnem trgu** ter da se stori vse, kar je potrebno, da se prepreči omajanje ravnovesja na temelju ameriškega ali angleškega valutnega postopka. Francoska vlada je z vlado Združenih držav Severne Amerike ter vlado Vel. Britanije prepričana, da bo nadaljevanje te politike služilo občnim ciljem, katerim bi morale slediti vse vlade.

3. Z ozirom na to, da zaželjena trdnost glavnih valut ne more doseči varne in krepke podlage brez predhodne ostvaritve trajnega ravnovesja med raznimi gospodarstvi, je francoska vlada v ta namen sklenila, da predloži svojemu parlamentu **prilagoditev svoje valute.** Vlada Združ. držav Severne Amerike in vlada Velike Britanije sta ugodno sprejeli ta sklep v nadi, da se s tem ustvarjajo trdne podlage za stabilnost mednarodnih gospodarskih odnošajev. Vlade Združenih držav Severne Amerike, Velike Britanije in Francije objavljajo kot svojo namero, da bodo izkoriščajoč potrebna sredstva, ki so jim na razpolago, gledale na to, kolikor jim bo le mogoče, da se **nove valutne podloge,** ki izvirajo iz nameravane prilagoditve, **ne bodo mogle omajati.** Razumljivo je, da se bodo potrebne informacije zagotovile obema vladama ter tudi med pristojnimi emisijskimi zavodi.

4. Francoska vlada je poleg tega prepričana, kakor sta prepričani tudi vladi Združenih držav Severne Amerike in Velike Britanije, da je uspeh preje opisane politike odvisen **od razvoja mednarodne trgovine.** Zlasti smatra za posebno važno, da se takoj nekaj stori, da bi se s **ciljem popolne postopne odprave mogel sedanji sistem kontingentiranja in valutne kontrole čim bolj ublažiti.**

5. Kakor vlade Združenih držav Severne Amerike in Vel. Britanije prav tako **želi in išče tudi francoska vlada sodelovanje drugih narodov za oživljenje politike,** ki je bila opisana v tej izjavi. Ona računa s tem, da ne bo niti ena država poskusila, da bi dosegla nespametno valutno korist ter da bi s tem ovirala prizadevanja, ki jih nameravajo vlade Združenih držav Sev. Amerike, Vel. Britanije in Francije nadaljevati, da se doseže stabilizacija gospodarskih odnošajev.

Doma in po svetu

Seton Watson je iz Beograda, kjer je imel številne razgovore, odpotoval v Zagreb. Na povratku v London se bo najbrže ustavil tudi v Ljubljani.

Vodja zemljoradnikov Jov. Jovanović je na shodu v Banjaluki govoril tudi o kmetskem vprašanju. Težava tega vprašanja je v tem, ker hočejo Hrvati staro takoj podreti, Srbi pa niso za podiranje starega stanja, dokler ni novo zgrajeno. Tako Hrvati ko Srbi pa niso le za delno rešitev hrvatskega vprašanja, temveč zahtevajo eni ko drugi, da se hrvatsko vprašanje reši dokončno. Od hrvatskega kmeta ne grozi prav nobena nevarnost ne dinastiji in ne sedanji državi.

Za naslednika Svetozarja Pribičevića bo kot voditelj skupine bivše samostojne demokratske stranke izvoljen **Adam Pribičević.**

»Hrvatska Istina« nadaljuje v svoji zadnji številki svoje ostre napade proti okolici dr. Mačka. V zadnji številki napada prof. Jelašića, ki govori po hrvaških vaseh, da bodo Hrvati kmalu imeli svoje kraljestvo. List pravi, da je to brezvestno varanje hrvatskega naroda in da more to trditi samo oni, ki ne pozna ne dr. Mačkovega programa niti poglavitnih načel mednarodnih pogodb. Skrajni čas je že, vzklika »Hrvatska Istina«, da se nastopi proti tej okolici dr. Mačka.

Nikola Uzunović bo baje zaradi fuzije poslanskega kluba JNS s klubom jevtićevcev izstopil iz JNS.

Na shodu v Dolnjem Lapcu je neko pripombo zaradi nizkih mezd, jih izplačuje družba Batignolles delavcem na progi Bihač—Klin, izjavil finančni minister **Letica,** da bo vlada v kratkem **izdala odlok o najnižjih mezdah,** pod katerimi ne bo smel noben podjetnik plačevati svojih delavcev. Tudi za družbo Batignolles bo ta odlok veljaven.

Posebna komisija, sestavljena od zastopnikov trgovinskega, pravosodnega, kmetijskega in finančnega ministrstva je začela izdelovati **pravilnik o izvajanju uredbe o razdolžitvi kmetov.** Novi pravilnik mora biti do 1. novembra gotov.

Spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru bo v Parizu odkrit 9. oktobra, na dan obletnice njegove tragične smrti.

Upravnik ljubljanske policije Kerševan je imenovan za načelnika v Beogradu. Za upravnika policije v Ljubljani je imenovan sreski načelnik dr. Hacin.

Trgovinsko ministrstvo je dovolilo Zeissu, da zgradi v Banjaluki novo livarno, ki bo začela v najkrajšem času delati.

Novo poslopje narodne skupščine bo posvečeno v nedeljo, dne 18. t. m. Prva seja novega zasedanja skupščine, ki se začne dne 30. oktobra, bo že v novi skupščini.

V nedeljo je bil slovesno položen temeljni kamen za veliko palačo otroške bolnišnice, ki se gradi v Beogradu.

Z gradnjo vseučiliške knjižnice v Ljubljani se je v ponedeljek začelo.

Obrtniška zbornica v Somboru je dobila komisarja.

Podjetje Philipps namerava v Valjevu zgraditi tvornico radijskih aparatov.

Zaradi izvajanja uredbe o razdolžitvi kmetov bo nastavila Priv. agrarna banka 500 novih nameščencev.

Sneg je zapadel v Sloveniji ter napravil na vrtovih in sadovnjakih, pa tudi v vinogradih, ogromno škodo. Istočasno pa javljajo iz Sibirije, da je tam nastopilo nenavadno toplo vreme ter da je dosegla ponekod temperatura tudi 20 stopinj.

Delavci gozdnega podjetja »Durmitor« so se vrnili na delo, ker jim je podjetje zvišalo mezde.

Kruh se je v Šibeniku podražil za pol dinarja pri kilogramu.

Novi češkoslov. proračun predvideva 8.456 milijonov dohodkov, za dva milijona Kč več, kakor so proračunani izdatki.

Velika Britanija ponuja Nemčiji sporazum o pravični razdelitvi surovin, če se Nemčija odreče svoji zahtevi po kolonijah.

Švicarska vlada je sklenila, da bo izgnala vsakega tujega državljana, kateremu bo dokazana komunistična propaganda.

Zaradi izgredov, ki so jih povzročili fašisti, namerava angleška vlada prepovedati vse javne manifestacije fašistov.

Poljska vlada je razpustila društvo poljskih svobodomiselcev. Proti več članom društva je uvedeno kazensko postopanje zaradi hujskanja.

Krščanski socialisti in nacionalistični dijaki v Budapešti so hoteli po nekem protikomunističnem shodu napasti uredništvo socialno demokratskega lista »Nepszava«. Pred uredništvom pa so čakali nanje delavci in jih napadli s palicami, da je nastal strahovit pretep, ki so mu napravili konec šele močni orožniški oddelki.

Madridska vlada je prepovedala vsak izvoz zlata in srebra. Vsi državljani morajo v 7 dneh oddati Španski narodni banki vse svoje zlato, srebro in vrednostne papirje.

Španske uporniške križarke so v Gibraltarski ožini obkolile vladno križarko »San Guzman«, ki se jim je nato udala. Odpeljali so jo v Cadiz.

Vodja palestinskih Arabcev je razpisal nagrado 500 funtov za tistega, ki bi ujel vrhovnega poveljnika angleških čet v Palestini.

Povpraševanja

Potrebuje se večja količina **božičnih drevesc** (smrek) za Beograd. Dobava s splavi. Interesenti in dobavitelji naj sporoče svoje naslove in količine Osrednjemu lesnemu odseku pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani, Trgovski dom.

Radio Ljubljana

Petek, dne 9. okt. 11.00: Šolska ura: (Ob obletnici smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I.) — 12.00: Junaku v spomin (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Slovenske elegične skladbe (radijski orkester) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Ženska ura: Kaj mora vedeti žena o zakonodaji (ga. dr. Capuder) — 18.20: Orgelski koncert (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Rezervirano za prenos — 22.00: Čas, vreme, poročila.

Sobota, dne 10. okt. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Avtomobilske ceste drugod in pri nas (ing. Porenta) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Zunanja politika (dr. Kuhar) — 20.20: Novi sportni prerok, vesela zvočna igra II. del: »Sprava«. Napisal: Joža Vombergar, izvajajo člani radijske igralske družine, vodstvo: Ivan Pengov — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Radijski orkester.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. oktobra 1936.

Govedina: 1 kg volovskega mesa od 6—10, kravjega mesa 6—8, vampov 5, pljuč 5, jeter 8, ledvic 10 loja 5 din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa 8 do 12, jeter 14, pljuč 10 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 12 do 16, pljuč 7, jeter 10, glave 7, parkljev 7, slanine domače in hrvaške 15, slanine soljene 17, slanine na debelo 14—15, sala 15, suhe slanine 18—20, masti 17—18, šunke 17—18, prekajenega mesa 16—17, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 10—12, jezika 16 dinarjev.

Drobnica: 1 kg koštrunovine 8 do 10 din.

Klobase: 1 kg krakovskih 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, braunšviških 10, salami 42—60 Din.

Perutnina: piščanci po 12—16, kokoš 20—25, petelin 22—26, raca 16, gos 30, puran 60, domači zajec od 5—15 din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 1·75—2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 22, čajnega masla 26—28, masla 20—22, bohinjskega sira 24—28, trapistovskega sira 16—20, ementalskega sira 24—30, sirčka 6, eno jajce 1 dinar.

Kruh: 1 kg belega kruha 3·80, polbelega kruha 3·50, črnega kruha 3, žemlja mala 0·50, velika 1, 1 štruca belega kruha v teži 53 dkg 2, 106 dkg 4, 1 štruca polbelega kruha v teži 57 dkg 2, 114 dkg 4, 1 štruca črnega kruha v teži 67 dkg 2, 134 dkg 4 din.

Sadje: 1 kg jabolk 2—4, hruške 3—4, grozdja 5—8, navadnega kostanja 4, orehov 8, luščenih orehov 26, češpelj 3, suhih češpelj 9—10, suhih hrušk 8 din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 78, kave Santos 54, pražene kave od 56—98, čaja 90 do 130, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15·50, sladkorja v prahu 16, medu 18—20, kavne primesi 17, riža 5·50—12, 1 liter namiznega olja 13, olivnega olja 16—30, bučnega olja 15, vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirita denat. 11, 1 kg soli morske 2·75, kamene 3, popra 38—40, paprike 24, sladke paprike 28, testenin 7—11, mila 9—12·50, karbida 8·50, sveč 13, kvasa 32—36, marmelade 10—28, sode za pranje 2·25 din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke štev. 00 2·75 do 3·25, štev. 0 2·75 do 3·25, štev. 2 2·60 do 3, štev. 4 2·50 do 2·60, štev. 5 2·30 do 2·50, štev. 6 2·25 do 2·30, ržene enotne moke 2·75, pšeničnega zdroba 3·50, koruznega zdroba 2·25, pšeničnih otrobov 1·50, koruzne moke 2, ajdove moke 4, kaše 3·25, ješprenja 3·75, ovsenega riža 7 Din.

Žito: 100 kg pšenice 170, rži 150, ječmena 170, ovsa 150, prosa 180, koruze 135, ajde 140, fižola 200 do 350, graha 1200, leče 1200 din.

Kurivo: 100 kg premoga, črni trboveljski 33—36, črni zabukovški 30—35, rjavi velenjski 20—22, 1 m³ trdih drv 75, 100 kg trdih drv 22, 1 m³ mehkih drv 60, 100 kg mehkih drv 20 din.

Krma: 100 kg sladkega sena 45, polsladkega sena 40, kislega sena 38, slame 25 din.

Zelenjava in gobe: 1 kom. endivje 0·50—1, 1 kg poznega zelja 1·25, kislega zelja 4, ohrovta 2, karfijola 8, kolerabe 2, 1 komad kolerabe 0·25, 1 krožnik špinače 1·25, paradižnikov 1·50, buč 1, zelene paprike 3—4, čebule 2, česna 8, kisle repe 4 din.

Jugoslovanska vodovodna statistika

Profesor zagrebške tehnične fakultete inž. Stjepan **Szavits-Nossan** je izdelal statistiko o vodovodih v Jugoslaviji. Iz njegove statistike posnemamo le nekaj številk.

S pitno vodo je v Jugoslaviji redno oskrbovanih le 896.000 ljudi, torej komaj 7% prebivalstva. Število konzumentov vodovodov znaša v Beogradu 200.000, Zagrebu 150 tisoč in Ljubljani 70.000.

V vsej državi se potroši vode okoli 40,8 milijona kub. metrov. Od tega odpade na Beograd 12, Zagreb 13, Ljubljano 5,3, Maribor 1,4 in Celje 0·4 milij. kub. metrov.

Vodovodna mreža je najgostejša v Ljubljani. Povprečna dnevna potrošnja vode pa znaša: v Zagrebu 240, v Ljubljani 207, v Beogradu 166, v Mariboru 127 in v Celju 117 kubičnih metrov.

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Železnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik O. Mihalek, vsi v Ljubljani.